

"De GLB-hervorming lijkt niemand tevreden te stellen"

19 OKTOBER 2020

Het is een belangrijke week voor de Europese landbouwers. Deze week stemt het Europees Parlement over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Maar na kritiek uit milieu- en natuurhoek over de plannen die voorliggen, komt er nu ook kritiek uit landbouwhoek. "Dit GLB lijkt niemand te kunnen bekoren", zegt landbouworganisatie ABS in een persbericht.

Lees meer over: [GLB beleid europa](#)



Jaarlijks vloeien tientallen miljarden euro's naar de Europese landbouwers. Dat lijkt veel, maar de landbouwsector is één van de weinige sectoren die bijna uitsluitend gefinancierd wordt vanuit de EU-begroting. De meeste andere sectoren vallen onder nationaal beleid. De Europese leiders vinden het immers belangrijk dat het beleid voor een sector die ons van voeding voorziet en een sleutelrol speelt in het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en in de economische ontwikkeling van het platteland, op Europees niveau wordt vastgesteld in plaats van in elke lidstaat afzonderlijk.

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid stuurt dan ook in belangrijke mate het landbouwbeleid op nationaal niveau. Vandaar de grote belangen die op het spel staan nu een nieuwe hervorming van het GLB voorligt. Maandag was er al een marathonvergadering voor de Europese landbouwministers in Luxemburg. Ze moeten het onderling eens raken over de voorstellen die de Europese Commissie al in juni 2018 op tafel heeft gelegd om het landbouwbeleid te hervormen.

Die hervorming had eigenlijk volgend jaar in werking moeten treden, maar intussen is al een overgangsfase tot 2023 ingebouwd. "We hebben vele, vele uren van onderhandelingen voor ons, tot diep in de nacht en tot morgen", zo verklaarde de Duitse minister Julia Klöckner bij aanvang van de vergadering. Klöcker, die de zoektocht naar een gekwalificeerde meerderheid van lidstaten leidt, beklemtoonde dat de ministers "tot succes verplicht zijn". "Wat ons nu niet lukt, zal ons op een andere dag ook niet lukken", meent ze.

Veel geld op het spel

Er staat dan ook veel geld op het spel. Ondanks de besparingen is in de nieuwe meerjarenbegroting van 2021 tot 2027 nog steeds een enveloppe van 387 miljard euro (in lopende prijzen) voorzien voor het landbouwbeleid. Het leeuwendeel ervan biedt de boeren rechtstreekse inkomenssteun. De voorstellen van de Commissie voorzien wel in een billijker verdeling, waarbij kleine landbouwers meer steun per hectare zouden ontvangen en de directe betalingen aan de grote bedrijven geplafonneerd worden.



De Commissie wil de lidstaten meer vrijheid geven om te bepalen hoe ze een aantal doelstellingen op vlak van natuur, klimaat en voedselkwaliteit willen bereiken. Om een hernationalisering te vermijden, moet ze wel het licht op groen zetten voor die nationale plannen. Tegenover die flexibiliteit staan wel voorwaarden, waarbij vergroening een belangrijk leidmotief moet worden.

Centraal in het debat staan de zogenaamde ecoregelingen, die extra geld voorzien voor landbouwers die grotere inspanningen op milieuvlak leveren. Klöckner bepleit een verplicht regime in alle lidstaten en wil daarvoor een deel van de rechtstreekse betalingen voorbehouden. Ze stelt 20 procent voor. Landen als Polen en Italië vrezen echter geld te verliezen en eisen meer nationale vrijheid. Spanje en Frankrijk zijn dan weer beducht voor concurrentiestoornissen en steunen een verplicht regime.

Ook België is voorstander van een verplicht regime en vindt 20 procent "aanvaardbaar", zei Waals minister Willy Borsus in de openingsvergadering. Hij dringt wel aan op de mogelijkheid om ongebruikt geld uit die pot over te hevelen naar andere maatregelen die dezelfde doelen dienen. Borsus opperde ook dat het mogelijk moet zijn om regionale plannen uit te werken, gelet op de regionalisering van het landbouwbeleid in België. "Dat punt is op politiek vlak zeer gevoelig voor ons", aldus Borsus. De onderhandelingen kunnen tot woensdagochtend aanslepen. Die dag vat het Europees Parlement de stemmingen over zijn onderhandelingspositie aan. Daarvan is het resultaat op vrijdag bekend. Vervolgens kunnen lidstaten en parlementsleden de finale onderhandelingen aanknopen.

Zware kritiek uit milieuhoek

Eerder kwam er al [zware kritiek van de milieu- en natuurorganisaties](#) op de plannen die voorliggen. Een cluster van 48 nationale milieuorganisaties, verenigd in BirdLife Europe, kon de uitgelekte documenten met voorstellen van amendementen over het GLB inkijken en vreest dat de grootste fracties in het Europees Parlement de voorstellen nog wil afzwakken. "Het nieuwe GLB zal vooral ten goede komen aan de grote bedrijven en rampzalig zijn voor het klimaat en de biodiversiteit", klinkt het.

“ Dit voorstel is een verklaring van overgave aan de intensieve landbouwlobby's en oligarchen

[BirdLife Europe](#)

Op die manier komt volgens BirdLife Europe de Green Deal in het gedrang. "Dit voorstel is een verklaring van overgave aan de intensieve landbouwlobby's en oligarchen. De leden van het Europees Parlement die actie hebben beloofd op het gebied van de klimaat- en biodiversiteitsnoodtoestand, kunnen niet zo onverantwoordelijk zijn. Als ze willen dat hun erfenis soorten van uitsterving redt en de toekomst van onze kinderen veiligstelt, mogen ze hun naam niet onder dit gevaarlijke pakket maatregelen zetten", reageerde het eerder al.

Op maandagmorgen organiseerde een andere ngo Corporate Europe Observatory nog een 'funeral flashmob' als protest tegen de huidige GLB-voorstellen. "Met deze voorstellen lijkt de Europese landbouw af te stevenen op zeven nieuwe jaren van milieu- en sociale destructie. Het Europees Parlement staat op het punt om een laatste genadestoot uit te delen aan de Europese landbouwers en aan de biodiversiteit", luidt het.



Handelsbeleid als schuldige?

Maar ook de landbouworganisaties lijken niet tevreden. Zo uit ABS ook behoorlijk wat bezwaren over de hervormingsplannen voor het GLB. "Europa slaagt er niet in om via het GLB de familiale landbouwers in de diverse lidstaten van een fatsoenlijk inkomen te voorzien. Terzelfdertijd slaagt het er ook niet in om de burgers voedsel aan te bieden dat uitsluitend geproduceerd is volgens de hier geldende maatstaven en productievooraarden", zeggen Marc Wulfrancke en Lieven De Stoppeleire van ABS.

Daarmee verwijzen ze naar de houding van Europa als het gaat om handel. "Het is alom bekend dat de landbouwsector als pasmunt wordt gebruikt om Europese industriële producten toegang te verschaffen tot derde landen. Dit betekent steevast dat er landbouwproducten op de interne markt terechtkomen die hier niet mogen geproduceerd worden, maar er wel worden geconsumeerd of verwerkt", luidt het. Er wordt onder meer verwezen naar het op til zijnde Mercosur-akkoord.

“ Het zijn de goedkope, ingevoerde producten die zorgen voor een constante neerwaartse prijsdruk en zo de landbouw richting intensieve teelt duwen

Lieven De Stoppeleire en Mark Wulfrancke - ABS

Volgens ABS is het niet het Europese landbouwbeleid an sich dat de landbouw richting intensieve teelt duwt. "Het zijn de goedkope, ingevoerde producten zorgen voor namelijk voor een constante neerwaartse prijsdruk op het lokale, duurzaam geproduceerd voedsel. Op deze manier verhindert Europa de verduurzaming van zijn eigen voedselketen en duwt het de landbouwer richting intensivering. De hoogte van de directe steun is te klein om hier een tegengewicht te kunnen bieden", meent de landbouworganisatie.

Diensten aan de maatschappij

Wulfrancke en De Stoppeleire stellen dat de landbouwsector verder wil gaan op het pad van verduurzaming dat reeds geruime tijd werd gekozen. "Het nieuwe GLB dat nu voorligt, dreigt ervoor te zorgen dat we niet langer onze diensten aan de maatschappij zullen kunnen garanderen. Daarmee bedoelen we niet alleen zorgen voor voedsel, maar ook onze taak die we hebben in het onderhouden en op peil houden van de open ruimte in Vlaanderen", schrijven zij in een persbericht.

Zij zien dat we afstevenen op een complex GLB, dat een pak meer aan bureaucratie zal kosten dan nu al het geval is. "Met zowel bureaucratie als een overdreven complexiteit is burger noch landbouwer gediend. Het voorgestelde systeem van ecoregelingen zal voor sommige boeren ongetwijfeld goed uitpakken, maar het merendeel van de landbouwers zal door de bomen het bos niet meer zien, inkomen verliezen en teleurgesteld het GLB vaarwel zeggen. De vraag is of dit de maatschappij wil", klinkt het. "Degene die denkt dat dit een positieve zaak is en daardoor meer grond en geld bij die eerste groep terechtkomt, heeft het fout. Het resultaat zal een verdere intensivering zijn."

ABS stelt dat de L in het nieuwe GLB moet staan voor een duurzame landbouwsector. "Duurzaam in al zijn facetten, dus ook economisch duurzaam. De randvoorwaarden zijn nu al stevig. Als morgen onze EU-vertegenwoordigers stemmen voor een nieuw GLB, dan moeten ze de volgende zaken in het achterhoofd houden: de financiële inzet lijkt hoog, maar is uiteindelijk per EU

inwoner een habbekrats. Leggen we nog meer eisen en beperkingen op, zonder dat daar iets tegenover staat voor onze Vlaamse landbouwer, dan riskeert de maatschappij de grote verliezer te worden. Voedsel zal er nog wel zijn, maar wie produceert het nog en tegen welke prijs. Wat nu de algemene standaard is, kan wel eens enkel toegankelijk worden voor de happy few”, aldus de landbouworganisatie.

“ Er zijn anderen die de rol van de landbouw in het behoud van de open ruimte willen overnemen, maar die zullen dat niet doen voor de schamele eurocenten die landbouwers daar tot nu toe voor krijgen

Mark Wulfrancke en Lieven De Stoppeleire - ABS

Die wijst er ook op dat landbouwers tot nu toe heel goedkoop de open ruimte hebben behouden. “Er zijn anderen die dit wel willen overnemen, maar die zullen dat niet doen voor de schamele eurocenten die de landbouwers er tot nu toe voor krijgen”, meent ABS. Het roept daarom alle betrokken actoren op om op te komen voor een degelijk Gemeenschappelijk Landbouwbeleid: “een GLB dat wel doet wat het belooft en gekoppeld is aan een budget dat realistisch en geloofwaardig is.” Dat budget moet er mee voor zorgen dat de Vlaamse landbouwers verder op het reeds ingeslagen duurzame pad kunnen. “Want op een economisch kerkhof, kun je nu eenmaal geen extra duurzaamheid verwachten”, besluiten Lieven De Stoppeleire en Mark Wulfrancke.

Bron: Eigen verslaggeving / Belga

Beeld: Dieter Telemans

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [02 552 81 91](tel:025528191)
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)

[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)

[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)